

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în subprogram în anul 2025 *Cultură și politică în contextul schimbărilor regimurilor politice: de la Basarabia românească la Republica Moldova*. Codul subprogramului 010402

În anul 2025, al doilea an de implementare a subprogramului „Cultură și politică în contextul schimbărilor regimurilor politice: de la Basarabia românească la Republica Moldova”, echipa de cercetare a consolidat direcțiile asumate și a extins vizibilitatea rezultatelor în mediul academic și public. Cercetările au abordat critic istoria secolului al XX-lea, cu accent pe experiența Basarabiei/RSS Moldovenești, mecanismele regimului totalitar sovietic, politicile represive, ingineria socială și identitară, precum și dinamica memoriei colective și a rezistenței intelectuale și sociale. Metodologic, investigațiile au combinat cercetarea arhivistică (națională și internațională), analiza presei istorice și a discursului public, cercetarea de teren și dialogul interdisciplinar cu filologia și studiile culturale.

Rezultatele au evidențiat coerența dintre cercetarea fundamentală și cea aplicativă. Pe dimensiunea editorială, echipa a publicat monografiile la edituri naționale (2) și internaționale (3), capitole în volume colective (3), articole în reviste de specialitate (33, inclusiv în reviste din străinătate și în reviste din Registrul național, categoriile B+ și B), articole în culegeri științifice (3) și studii incluse în lucrările conferințelor (35). De asemenea, au fost publicate 36 teze ale comunicărilor, 35 articole enciclopedice și 4 prezentări/recenzii de carte științifică.

Componenta aplicativă a fost consolidată prin elaborarea și aprobarea a 3 suporturi informaționale și didactice (Ordinul MEC nr. 1074 din 30.06.2025), dedicate temelor: foametea organizată din 1946–1947, regimul totalitar comunist și represiunea, respectiv războiul pentru independența și integritatea Republicii Moldova. Aceste produse au facilitat transferul de cunoaștere către sistemul educațional și promovarea unei educații istorice bazate pe surse.

Diseminarea orală a inclus 100 comunicări științifice: 20 la conferințe internaționale peste hotare, 37 la conferințe internaționale în Republica Moldova, 16 la conferințe naționale cu participare internațională, 8 la conferințe naționale și 17 la mese rotunde/dezbateri. Impactul social a fost amplificat prin cel puțin 36 intervenții în mass-media (TV, radio, online), lansări de carte și evenimente culturale.

Consolidarea academică s-a materializat prin susținerea și confirmarea a două teze (o teză de doctor habilitat și o teză de doctor), precum și prin participarea membrilor echipei în cel puțin 8 comisii de doctorat. Activitățile au fost susținute de colaborări naționale și internaționale cu muzee, biblioteci, universități, institute și arhive din Republica Moldova și din străinătate, iar recunoașterea profesională a inclus medalii și diplome de excelență pentru publicații și rezultate de cercetare. În ansamblu, anul 2025 confirmă subprogramul ca platformă integratoare de cercetare, diseminare și formare, cu relevanță academică, educațională și socială. Rezultatele obținute constituie o bază solidă pentru aprofundarea cercetărilor și pentru extinderea cooperărilor comparative în anii următori.

Summary of Activities and Results Achieved within the Subprogram in 2025

**Culture and Politics in the Context of Changing Political Regimes:
from Romanian Bessarabia to the Republic of Moldova**

Subprogram Code: 010402

In 2025, the second year of implementation of the subprogram “Culture and Politics in the Context of Changing Political Regimes: from Romanian Bessarabia to the Republic of Moldova,” the research team consolidated its main research directions and increased the visibility of its outputs in both academic and public arenas. The project critically addressed twentieth-century history, focusing on the experience of Bessarabia/the Moldavian SSR, the mechanisms of the Soviet totalitarian regime, repressive policies, social and identity engineering, as well as the dynamics of collective memory and intellectual and social resistance. Methodologically, the research combined national and international archival work, analysis of historical press and public discourse, field research, and interdisciplinary dialogue with philology and cultural studies.

The results highlighted the coherence between fundamental and applied research. In terms of publications, the team produced monographs with national (2) and international (3) publishers, chapters in collective volumes (3), journal articles (33, including international journals and nationally indexed journals in categories B+ and B), articles in scholarly collections (3), and studies published in conference proceedings (35). In addition, 35 conference abstracts, 36 encyclopedic entries, and 4 scholarly book presentations/reviews were published.

The applied component was strengthened through the development and official approval of three informational and didactic supports (Ministry Order no. 1074 of 30 June 2025) devoted to key topics of recent history: the organized famine of 1946–1947, the communist totalitarian regime and repression, and the war for the independence and territorial integrity of the Republic of Moldova. These outputs supported knowledge transfer to the education system and promoted source-based historical learning.

Oral dissemination included 100 scholarly presentations: 20 at international conferences abroad, 37 at international conferences hosted in Moldova, 18 at national conferences with international participation, 8 at national conferences, and 17 within roundtables/debates. Social impact was amplified through at least 36 media interventions (TV, radio, online), book launches, and cultural events.

Academic consolidation was further confirmed by the public defense and formal confirmation of two theses (one habilitation and one PhD), as well as participation in at least eight doctoral committees. The activities were supported by national and international collaborations with museums, libraries, universities, institutes, and archives, while professional recognition included medals and certificates of excellence for publications and research achievements. Overall, 2025 confirms the subprogram as an integrative platform for research, dissemination, and training, with academic, educational, and social relevance, and provides a strong basis for further work and comparative partnerships in the coming years.